

גמ' סוכה (ו.) - כדי אכילת פרס וכזית דם

רב דניאל שטיין

א. שו"ע (סי' תרי"ב סעי' ד') - שיעור אכילת פרס, יש אומרים ד' ביצים ויש אומרים ג' ביצים. [משנ"ב (ס"ק ח') - ולענין הלכה כל שהוא בשל תורה הלך אחרי המחמיר וכל שהוא בשל דבריהם הלך אחרי המיקל].

ב. משנ"ב (סי' תרי"ח ס"ק כ"א) - ועיין בתשובת חתם סופר ח"ו סט"ז שכתב שההפסק בין אכילה לאכילה יהיה כשיעור ט' מינוטין שזה שיעור כדי אכילת פרס.

ג. גמ' כריתות (יב:) - וחכמים אומרים עד שישהא מתחלה ועד סוף כדי אכילת פרס חייב.

ד. תוספתא פסחים (פ"א ה"י) - אחד האוכל ואחד ממחה ושותה אכל וחזר ואכל וחזר ואכל אם יש מתחלת אכילה ראשנה עד סוף אכילה אחרונה כדי אכילת פרס מצטרפין ואם לאו אין מצטרפין.

ה. גמ' פסחים (קיד:) - אכלן לחצאין יצא, ובלבד שלא ישהא בין אכילה לחבירתה יותר מכדי אכילת פרס.

ו. רמב"ם (פ"ו מאכ"א ה"א) - האוכל כזית מן הדם במזיד חייב כרת בשוגג מביא חטאת קבועה וכו' שנאמר וכל דם לא תאכלו.

ז. חי' המאירי לעירובין (ד.) - גפן כדי רביעית יין לנזיר, פ"י שאם שתה יין כדי רביעית לוקה ודכותה כל שיעורי נזיר למדין מגפן מכדי רביעית כגון חרצנים וזג, וכי תימא והרי שיעורן בכזית מ"מ חד שעורא הוא דרביעית בלח הוא כזית ביבש אם כן כל שיעורי נזיר הם ברביעית.

ח. גמ' שבת (עז.) - כשטמאו בית הלל לא טמאו אלא בדם שיש בו רביעית, הואיל ויכול לקרוש ולעמוד על כזית וכו', עד כאן לא קאמר רבי יוסי ברבי יהודה התם כזית סגי ליה ברביעית אלא בדם דסמיך, אבל יין דקליש כזית הוי יותר מרביעית, וכי מפיק פחות מכזית ליחייב.

ט. גמ' ברכות (לה.) - ואמר מר בר רב אשי האי דובשא דתמרי מברכין עלויה שהכל נהיה בדברו, מאי טעמא, זיעה בעלמא הוא. [תוס' (שם) ד"ה האי - ושכר דידן אף על גב דשמא יש בהן כזית בכדי אכילת פרס לא מברכין עליו בורא מיני מזונות אלא שהכל וכו' הכא לא הוי בהו ממש שעורים ואין שכר אלא טעמא בעלמא ועוד משום שיש בו עלויה אחרינא בפת ועוד בשתיה אומר שהכל].

י. גמ' ברכות (לט.) - א"ר פפא פשיטא לי מיא דסלקא כסלקא ומיא דלפתא כלפתא ומיא דכולהו שלקי ככולהו שלקי. [תוס' (שם) ד"ה מיא - מברכין עלויה בורא פרי האדמה אף על פי שאין בה אלא מים וטעם הירקות מברך עליהן כאשר יברך על הירקות אע"ג דאמרינן לעיל דמי פירות זיעה בעלמא (גמ' ברכות לה.) הוא יש לחלק].

יא. רא"ש (ברכות פ"ו סי' י"ח) - מיא דכולהו שילקי כשילקי ומברכין עלייהו בורא פרי האדמה אף על פי שאין בו כי אם המרק וטעם הירקות מברך עליהם כמו שמברך על הירקות עצמן ולא דמי למי פירות דאמרינן לעיל דזיעה בעלמא הוא לפי שמשקה אין לו טעם הפרי ואפשר שאם בישל הפרי ונכנס טעם הפרי במים מברך עליהם בורא פרי העץ

יב. חי' הרשב"א ברכות (לה.) ד"ה דבש - ולא דמי למיא דשלקי ומיא דשיבתא (לט.) דהנהו כיון דרוב אכילתן הוא על ידי שליקה מי שליקתן כמותן הא כל מידי דלית דרכיה למישלקיה ולא למיסחטיה אלא למיכליה בעיניה בהנהו לא אמרינן שיהו מימיהן כהן.

יג. תלמידי רבינו יונה ברכות (כז: בדפי הרי"ף) - א"ת בשכר של שעורים אמאי לא מברכין עליה בפה"א כמו על השעורים עצמן מפני שאם נשתנו לעילויא אישתנו וי"ל דלא דמי למי השלקות דמי השלקות דרך לאכול בהן הפת כמו בשלקות עצמן ולפיכך חשיבו להו כמו השלקות שעדיין לא יצאו מתורת אוכל לגמרי אבל השכר יצא מתורת אוכל לגמרי ולפיכך יצא מדינו הראשון ואין מברך עליו אלא שהכל.

יד. שו"ע (סי' ער"ב סעי' ט') - במקום שאין יין מצוי, י"א שמקדשים על שכר ושאר משקין, חוץ מן המים. וי"א שאין מקדשין. [משנ"ב (שם ס"ק ל') - ואם חביב לו יין שרוף יכול לקדש עליו ביום לכתחלה במדינתנו שהוא חמר מדינה אך שיזהר ליקח כוס מחזיק רביעית ולשתות ממנו מלא לוגמיו שהוא רוב רביעית].

טו. מג"א (סי' ק"צ ס"ק ד') - ויש רוצין לומר דעל יין שרף מברך בפחות מכזית דכפורתא מייבתא דעתיה ול"נ דבעינן כשיעור דהא בודאי יש יינות חזקים ומאכלים טובים כגון מרקחת דכפורתא מיתבא דעתיה ואפ"ה בעינן כשיעור דלא חלקו חכמים בשיעוריה.